

Fojtství - vzácná budova

zub času však neúprosně hlodá - najde se někdo k
obnově zašlé slávy ?

Moravický kostel

V 16. století jel z Moravice církevní hodnostář do Opavy. Kůň se mu splešil a jezdce shodil. Z díkuvzdání zde nechal postavit kříž. V roce 1963 však vyměněn farářem za jiný

V těchto místech stál dvůr moravický. Později přebudovaný a majiteli zván - zámček

V těchto domech bydleli podruzi ze dvora

Pohled na Hárku od vesnice

Hárka - 567 metrů

Tmavšímu pásu lesa se říkalo Kamenný kout, poněmčelý
na Steinwinkel

Pohled z Gürky na Krahují

Pohled z Hůrky na Lublice a dále

Pohled z Hůrky na Vítkov

17.)

58

Část svažující se k Melči je Horní Moravice, nebo také Stará Moravice

Nerovnosti z Krahujce. Možno také nazvat "Nevyjasnění"

Moravický mlyn při řece Moravice

Domek v pravo byla původně hájenka lesníka Filipa,
který sloužil ještě knížeti Liechtensteinovi

Původně se šenkovalo přímo na fojtství. Později se
vystavěla samostatná fojtská krčma

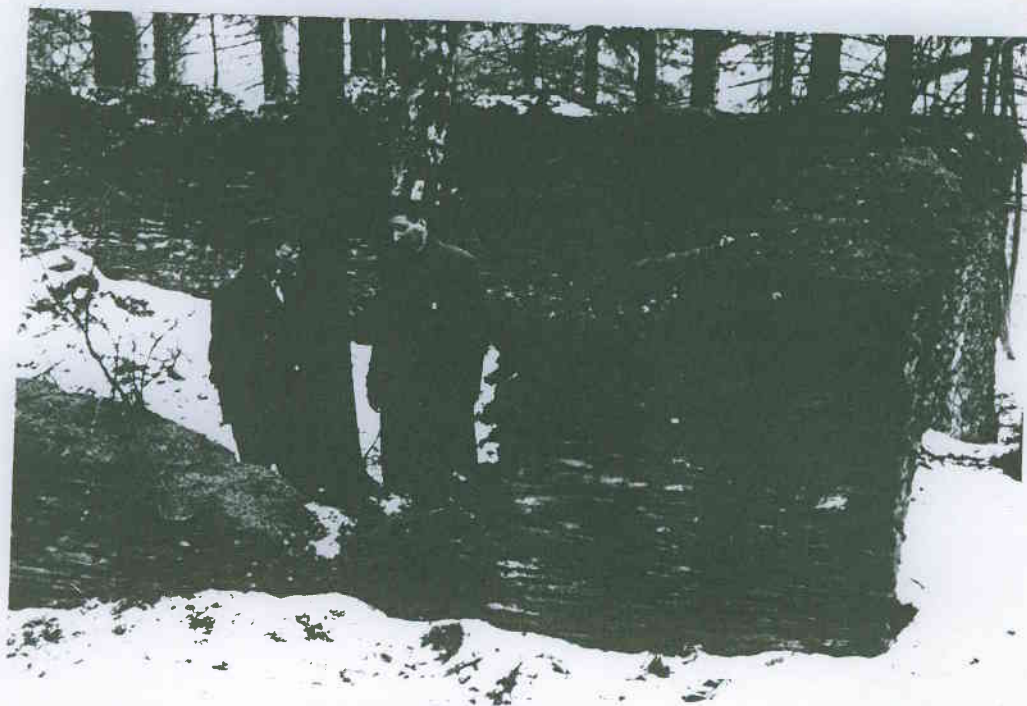
V roce 1960 byla budova zdemolována a zůstalo prázdné
prostranství

Základy domu, které nasvědčují skutečnosti, že zde
byla v dřívějších letech vesnice

Jedná se patrně o ves Krahují

Zkoumání zájemců

Nutno všechno vážně rozhodnout. Odborník na dobu
růstu stromů - lesník Zaoral - odhadl 50 let.

62.7

63

V těchto místech stávala ves Nejdová

Dnes jen louky a pole - po roce 1945 zde stály asi dva domy

Fran Směja

V Ě N O

Všechno je zapomenuto i odpuštěno.
Rudě dnes kvetou i hroby nepřátel.
Každý si odnesl v uzlíčku svoje věno,
a teď jen srovnává, co má a co kdys chtěl.

I já jsem rozvázal uzlíček květovaný.
Smáli se. Mám v něm jen trochu hlíny.
To ale nevědí, že je ze štědrých dlaní
mé slezské domoviny.....

Sedám ke stroji a počínám psát nové řádky moravické kroniky z nové doby - z doby po druhé světové válce.

Dějiny této doby již dělali noví lidé a co je nejdůležitějšího - opět Češi a Slováci. Lidé, kteří osídlili slezské pohraničí, kteří sem přišli ze všech koutů naší vlasti, aby obdělávali lány, kteří nastoupili cestou přerušenu před několika staletími neúprosným poněmčením této oblasti.

Zase se ozývala česká řeč, i když poznamenána dialogem nářečí kraje, odkud každý přišel: Slováci, Valaši, Hanáci, Hlučíňáci, Slezané, Češi. Zajisté časem, snad po uplynutí jedné generace se jejich jazyk sjednotí v jeden - slezský, poněvadž budou pracovat a bydlet ve slezské zemi. Ti, kteří vydrží a zůstanou, si oblíbí tento kraj a budou ho nazývat svým domovem. Přimknout se k této drsné zemi a nedokážou to jen přizpůsobením svého nářečí, ale hlavně tím, že z lásky ke svému domovu se sjednotí v jednu velkou rodinu, bude si rozumět soused sousedu a budou si rovnými bratry. Společnou rukou začnou budovat slezské pohraničí, svou slezskou domovinu.

Život německých obyvatel v této oblasti končil rokem 1945 - porážkou fašismu. Na základě Košického vládního programu byli Němci vystěhováni do Německa a uvolnili místo českým obyvate-

lům. Život Němců v tomto kraji byl zajisté zajímavý. Zajisté by stálo zato studovat jejich život, problémy, hospodářské výsledky, zajímavosti. Pro nedostatek času se nemohu touto dobou zabývat. Bude-li mít po mně někdo z občanů zájem o moravickou historii, nechť si vyzvedne ze Státního archivu v Opavě starou kroniku obce Moravice z doby, kdy zde bydleli Němci. Psal ji německý občan, který bydlel na čp. 80 - dnes tam bydlí Kliment Antonín. Měl to být člověk inteligentní, vesnický písmák, který měl zájem o kronikaření.

Dále se nachází na faře církevní kronika. Tuto psali místní faráři. Je psaná až do roku 1945 německy, potom česky. Rok 1945 a dále není obsáhlý.

V této kronice je velmi zajímavá poznámka. Páter Kaděra v ní píše, že celá řada moravčákých občanů / v době, kdy to psal / potvrdila, že správce břídlíčného lomu v Mokřinkách G. Koppe měl kroniku, která byla česky psána a obsahovala staré dějiny obce Moravice. V současné době není nikomu o této kronice nic známo, neví se, zda ještě existuje .

Tato kronika by byla velmi cenným dokladem pro další kronikářskou práci a osvětlila by zajisté celou řadu nesrovnalostí.

Snad někdy se objeví a pomůže dalšímu kronikáři k obohacení této kroniky.

A já započnu rokem 1945. Budu se snažit

na základě vyprávění těch, kteří v poválečné době v Moravici pracovali v různých funkcích, občanů, písemných dokladů, které se zachovaly, i když ve velmi malém množství, abych objektivně vystihl začínající život nových průkopníků.

Předně, jak proběhlo válečné období roku 1945 s osvobozením opavského okresu :

Počátek roku 1945 již nikoho nenechal na pochybách, že nadešel poslední rok války. Rychle se rozesla zpráva, že sovětská vojska zahájila velkou ofensivu. Za několik dní po té by by vidět v celém kraji výsledky náporu sovětských vojsk. Moravice i okolní obce byly přeplněny civilním obyvatelstvem, hlavně německým z měst, kteří uprchli před postupující frontou. Mezi proudy vystěhovalců se na všech silnicích proplétaly vojenské oddíly německé armády. Byl velký zmatek a zoufalství. Němečtí obyvatelé zastrašení propagandou velitelství německé armády s hysterickou panikou se snažili co nejdále utéci před postupujícími sovětskými vojsky.

Sovětské armády v jednotném nástupu osvobodily Polsko a vnikly hluboko do německého území. Počátkem února 1945 již bylo slyšet blížící se frontu - dělovou palbu.

Velení německé armády však nehodlalo vpuštět Rudou armádu přes severomoravský kraj.

Na opevňovací práce byli nahraní tisíce lidí, nacisté použili bývalého československého

opevňovacího pásma. Ostravsko bylo vstupní branou na Moravu a do Čech. Toho si byli Němci dobře vědomi, proto nebyl náš kraj zimním nástupem osvobozen, jak se původně počítalo.

Zatím většina německého obyvatelstva očekávala s hrůzou příští dny a týdny a připravovala se k evakuaci.

V březnu zahájila sovětská armáda nové útoky podél severních hranic dnešního severomoravského kraje a tožx již bylo zřejmé, že válečné události v našem kraji nedají na sebe dlouho čekat.

V soustavě sovětské 38. armády byla nasazena československá tanková brigáda. Nad městy a vesnicemi bojovali také letci 1. československé smíšené letecké divise. Na přístupech k našemu kraji bylo znovu zpečetěno nerozborné přátelství československého a sovětského lidu v tvrdých a krvavých bojích za osvobození průmyslového srdce naší vlasti.

V době, kdy sovětská vojska spolu s československými tankisty vyrazila k útoku, prožívaly opavské vesnice horké chvíle. Ve všech obcích bylo plno německých jednotek, které ustupovaly z fronty. Nekonečné zástupy vojáků proudily podél silnic, po nichž jezdila auta a povozy naložené nejrozličnějšími věcmi od munice po potraviny. Velká stáda dobytka byla hnána do vni-

trozemí.

Sovětská vojska vyrazila k útoku ze severu, z prostoru Třebom - Sudice. Obě obce byly již osvobozeny koncem března v průběhu předchozího úderu. Sovětské dělostřelectvo zničilo nepřátelské obranné postavení na hlučínsku. Již první den osvobodili sovětsí vojáci Hněvošice, Rohov, Chuchelnou a další obce na hlučínsku. Boje byly velmi krvavé. Na katastru obce Strahovic padlo například 246 ručdoarmějců.

Následujícího dne, to je 16. dubna 1945 byly osvobozeny Štěpánkovice a Kravaře.

Nepřátelské jednotky měly již během těchto dvou dní velké ztráty a stahovaly se do linie starých československých pevností za řekou Opavicí a do vnitřního obranného pásma Opavy.

Příštího dne byly osvobozeny Bolatice, Zábrhen a Dolní Benešov. Dne 18. dubna se podařilo osvobodit důležitou železniční stanici Štítinu. V tomto boji se obzvláště vyznamenali českoslovenští tankisté. Ve dnech 19. a 20. dubna Nové Sedlice, Suché Lazce a Komárov, Velké a Malé Hoštice. Po osvobození těchto obcí a po bojích u Raduně vyrazila vojska ke konečnému útoku na Opavu., která byla přizpůsobena k dlouhodobé obraně.

Po prudkých pouličních bojích bylo město, které se změnilo v trosky, osvobozeno.

Dne 22. dubna 1945 se v rozkaze vrchního velitele sovětských vojsk J. V. Stalina citova-

ly hrdinné jednotky 4. ukrajinského frontu, které se zúčastnily osvobození Opavy. Byli tam také uvedení českoslovenští tankisté a letci, kteří měli velký podíl na osvobození a společném boji u Opavy.

Nacistická vojska utrpěla velká ztráty, ale přesto se stále zarputile bránila. Bojovalo se na západ od Opavy u Otic a Uhlířova, v lesích okolo Raduně a Vršovic. Nejtěžší situace se vytvořila v bojích o kopce u Hrabyně. Tato obec byla svědkem krvavých pouličních bojů, trvajících několik dní a nocí. Teprve 27. dubna byla úplně očistěna od okupantů.

To se již rozvíjel poslední nápor na Ostravu. Čestným úkolem vstoupit jako první do Ostravy byli pověřeni českoslovenští tankisté. Nezklamali důvěru. V den útoku dlel na pozorovatelně velitele 4. ukrajinského frontu generála Jeremenka také soudruh Klement Gottwald v doprovodu generála Ludvíka Svobody. Tento fakt znamenal veliké morální povzbuzení pro československé tankisty.

A tak slavného svátku 1. máje se toto město zúčastnilo oslav v osvobozeném městě.

Část vojsk 4. ukrajinského frontu po osvobození Opavy se ztočila na západ a pokračovaly v osvobozování vesnic až po Olomouc. Tato vojska prošla i Moravicí a tuto osvobodila.

Dne 4. května byla osvobozena sousední

Melč. Tohoto dne již vojska dále nepokračovala.

U Moravice byla situace následující :

Těsně před vesnicí stála v palebném postavení dělostřelecká baterie - přesně kolik děl se nepodařilo zjistit, také několik tanků a plno vojska - samozřejmě německé armády. Ještě dne 4. 5. se podařilo výskumnému letounu zjistit postavení německého dělostřelectva a několika přesnými zásahy byli Němci nuceni se s posic stáhnout. Procházeli kolem vesnice u Hůrky směrem na Kružberk.

Při bojích byl zasažen u lesíka mezi Melčí a Moravici německý tank a dva vojáci na místě usmrcení. Později byli pochováni přímo na místě kde padli, na okraji lesíka.

Německé vojsko se tedy začalo stahovat ve večerních hodinách dne 4. května 1945 směrem na Kružberk.

V obci Moravici byla poměrně silná jednotka ~~Volksgenossen~~. Byli vyzbrojeni vojenskými puškami. Velitelem byl Palzer Josef, který bydlel na čp. 53. Jinak to byl také místopředseda obce, tehdy zastupce starosty. V jednotce bylo asi 25 mužů, to je starší než 30 let, kteří z různých důvodů nebyli v org. německé armády. Dnešní požární zbrojnice byl jejich muniční a zbrojní sklad. Na cvičiště chodívali na louky směrem na Lhotku po pravé straně silnice. Zde je také sledovali čeští dělníci z pily. Příslušníkem ~~Volksgenossen~~ byl také nynější občan Moravice Nedbálek Jaroslav.

Wolksgenossen - domovní

Potvrzuje to obc. Mareth Rudolf, který po dobu okupace pracoval na pile jako dělník.

Jednotka [redacted] se svědomitě připravovala na obranu Moravice. Nechteli obec bez boje vydat.

Poslední porada byla velmi živá. Velitel uděloval poslední pokyny k obraně obce, seznamoval svá "vojstva" s taktickým plánem obrany. Jednotku svolal k sobě do domu. Velitel se odvolával na vernost Fuhrerovi a Velkoněmecká Říši. Snažil se vzbudit u svých podřízených poslední fanatickou víru v porážku Rudé armady.

Na tomto shromáždění vystoupil Jaschek Johann. Byl to tehdejší starosta obce, bydlel na op. 104. Byl to člověk bohatý, vlastnil i pilu. Nejen majetek, ale také rozvažnost, dobré jednání s lidmi, slušné vystupování mu zajistilo u moravických občanů vážnost.

Jedině tento se mohl postavit proti nesmyslnému plánu velitele [redacted] a také toho využil. Vyzval všechny příslušníky [redacted] přítomné na této válečné poradě, aby složili zbraně, vysvětloval, že je bezvýznamné a směšné postavit se s puškami proti velké síle sovětských vojsk.

Velitel [redacted] Palzer Josef se hrozně rozčilil, nazval Jaschka zrádcem a vytáhl dokonce pistoli s tím, že starostu, za jeno vlastizrádné řeči zastřelí. Situace vyvrcholila.

Většina však z příslušníků [redacted] měla [redacted]

svůj život ráda a nikomu se nechtělo obětovat život svůj a svých rodin pro Führera a dodělávající nacismus. Spíše to byl strach před blížící se vojsky Rudé armády. Proto se přiklonili k starostovi Jšchkovi.

Zbraně složili a sovětská vojska obsadila příští den Moravici, aniž by měli tušení jaké nebezpečí je mohlo čekat z pušek statečných pánů moravických.

Osvobození Moravice začalo dne 5. května 1945 v ranních hodinách.

Přímo do obce vstoupili sovětsí vojáci ze dvou stran. Po hlavní silnici od Melče a po polích z lesů od Životských Hor. Postupovali velmi obezřetně, ponevadž neměli přesných zpráv o ústupu nemeckých vojsk. Z moravických občanů, kteří byli naprostou většinou Němci, nikdo nenašel odvahu podat včas zprávy o pohybu německých vojsk.

Vojáci vstoupili do obce a tam je z čísla 17 uvítalo jedno polské děvče. Vyběhla ze statku, protože již nemohla radostí vydržet, že tyto umounění a zaprašení vojáci jí přinesly osvobození. Byla to Polka, která musela sloužit a německého sedláka. Začala vojáky objímat, plná radostí.

Druhé části vyšel v ústřety občan Nedbálek Jaroslav, vítal sovětská vojska na louce naproti pily.

Osvobození bylo klidné, vojska německé armády včas se stáhla, Wehrmacht zásluhou rozvážné starosty upustil od beznadějného bránění obce, a

tak se obec uchránila bez větších válečných hrůz.

Jedním z velitelů, kteří vstoupili jako první do Moravice, byl kapitán - Gruzínek. Podle slov obce. Nedbálka to byl ten sovětský velitel, se kterým se uvítal před obcí a právě tento prý jmenoval občana Nedbálka starostou. Nedbálek Jaroslav byl v dřívějších letech v Rusku v zajetí, ze dob první světové války. Naučil se několika ruským slovům a nyní mu to přišlo vhod.

Sovětský velitel přikázal novému starostovi obce Moravice, aby obec vedl v pořádku a aby byl sovětskému velitelství vždy k dispozici.

Práce bylo dost. Obec byla přeplněna evakuovaným německým obyvatelstvem z různých částí zdejšího kraje.

Sovětská vojska zatím postupovala směrem na Kružberk. V Kružberku, někde u mostu, byl těžce raněn, snad střípinou, do břicha kapitán Rudé armády - Gruzínek. Byl převezen zpět do Moravice, protože ve škole byl mezitím zřízen vojenský lazaret. Kapitán svému zranění podlehl. V posledních dnech války obětoval v cizí zemi život proto, abychom my mohli žít. Obětoval svůj mladý život, aby nacismus byl poražen a již nikdy se nevrátilo období hrůzy a strachu.

Dne 7. května byl pochován. Nedbálek Jaroslav, již jako nový starosta, byl jedním ze sovětských vojáků volán k padlému s tím, aby vykázal místo k pochování. Kapitán byl vynesena ve vojenské plachtě zabalený na místní hřbitov a

pohrben. Na tomto hřbitově byli pochováni ještě další dva vojáci Rudé armády. Rakev pro kapitána zhotovil sám voják, který kapitána před jeho smrtí obsluhoval. Snad jeho podřízený, nebo kamarád.

Na čísle 117, dnes majitel Kolář Karel, byl ubytován starostou Nedbálkem Jar. sovětský plukovník. Druhý plukovník byl ubytován na čp. 23, tento onemocněl žloutenkou. Byl to vysoký kostnatý muž. Do tohoto domu se schovávala moravická děvčata před dotěrností a vyznáními lásky některých vojáků. Do domu, kde byl ubytován vysoký důstojník se samozřejmě nikdo nedovolil.

Podle vyprávění obc. Nedbálka, přijeli do Moravice asi 8 - 9 dne po osvobození dva generálové. / Za hodnosti nemůžu ručit, jen z odhadu obc. Nedbálka /. Zastavili v blízkosti školy a hovořili se sovětským plukovníkem. K těmto se obrátila se stížností jedna německá občanka, že ji sovětské vojáky vzali oves. Starosta obce dostal za úkol celou věc vyřešit. Výsledek řešení nám není znám. Generálové odjeli směrem na Kružberk.

Ještě několik slov k padlému sovětskému kapitánu. O mnoho let později až v roce 1963-64 se mne podařilo zjistit jeho jméno a to ve spolupráci s filosofickou fakultou university v Brně. Byl to kapitán Sovětské armády Amiridon Cicišvili, jeho matka a sestra žijí. Jejich adresa : Nadežda Cicišvili, SSSR, Gruzínská SSR, město

Chášuri, ulice Rustaveli 119.

Prostřednictvím školáků pionýrů zdejší školy byl mazce zaslán dopis, na který přišla odpověď. Odpověď je ve škole u ředitele. Zajisté to nebude jediný dopis. Matka hrdiny, který položil svůj život za dnešní pokolení si zaslouží, aby ji děti již narozené v této osvobozené a české obci, věnovaly několik chvil a tak ji aspoň částečně nahradily ztraceného syna.

Kapitán Cicišvili o další dva vojíní Rudé armády byli převezení na městský hřbitov do Opavy do společného hrobu.

Tak proběhlo období osvobozovacích bojů v Moravici a okolí. Nacistická vojska byla definitivně poražena a dne 9. května 1945 byla kapitulace německých vojsk a vyhlášen toužebně očekávaný mír. Všude plno radosti, jen německá část obyvatel se strachovala o svůj další osud, hlavně ti, kteří se aktivně zapojili do nacistické strany, kteří byli nápomocni při skutečňování cílů německých pohlavářů.

Führer Adolf Hitler sám vynesl nad sebou rozsudek, někteří pomahači utekli, ale většina byla postavena před soud a odsouzena k spravedlivým trestům.

Je celá řada, menších i větších válečných zločinců, kteří ještě svobodně bez trestu žijí v různých částech světa. Lidé však nezapomínají a postupem času odhalí všechny, kteří trestu neujdou a budou se ze svých činů zodpovídat.

Brzy po osvobození rozhlasem a tiskem vyzývala naše vláda všechny pracující ze zemědělství, hlavně bezzemky, deputátníky ze statků a od sedláků, aby nastoupili do pohraničí a osídlili statky po Němcích. Němci totiž podle Košického vládního programu museli opustit pohraniční území a odebrat se tam, kam vždy chtěli jít - do Německa.

Pole musela být obdělána a dobytek potřeboval pečlivou ruku hospodáře. Začali přicházet. Každý podle svých možností. Někteří měli dobytek, zařízení, jiní byli chudobní, nebo svůj majetek pozbyli různým způsobem, přišli jen s kufry, ve kterých měli nejnnutnější potřeby. Stejně nic nepotřebovali. Na statcích bylo všechno a odsun Němců dovozoval si vzít s sebou jen nejnnutnější potřeby omezené vahou.

Většina osídlenců přišla s poctivými úmysly. Vláda potřebovala pomoc, tak se jde. Ti, kteří pracovali jako podruzi u sedláků, neměli co ztratit. Dříve pracovali pro sedláka, dnes pracují pro svobodný československý stát. A proto začali s elánem a chutí.

Za doby okupace pracovali v Moravici Mareš Rudolf a Jašek Leopold. Prvně jmenovaný se stal národním správcem na čp. 104 a současně i pile, která k této úsedlosti patřila. Jašek Leopold za okupace pracoval na čp. 113, na bý-

valém fotství, statek dobře znal, osídlil zase tento. Na čp. 106 přišel Vaculík, který byl veterinární lékař. Číslo 111 osídlil Trávníček Josef a číslo 20 jeho bratr Vratislav. Tito byli jedni z prvních. Za nimi hned přicházeli ostatní.

Bohužel, ne všichni se správnými poctivými úmysly. Byli i takoví, kteří přišli se snahou rychle zbohatnout, mít dobrý a pohodlný život, chtěli si hrát na sedláky.

V nejbližší době se vykrystalisovali. A jestliže neutekli s nakradeným majetkem hned, udělali to o něco později, když byla doba náročnější a musel již každý sám začít hospodařit.

Takovým přilehlo správně jméno zlatokopi.

Vesnice se začala dostávat do normálních kolejí.

Jako orgány státní moci byli na vesnicích ustavováni lidoví komisaři. V naší obci byli celkem čtyři : Kuča Jindřich, Solný, Zedek a Weis. Každý z nich měl omezenou působnost. Starali se o řádný chod obce, za pořádek, za to, že pole budou řádně obdělána, měli řešit spory a dbát o bezpečnost.

Jeden z nich - Zedek - byl brzy odvolán.

Důvod není přesně znám. Někteří občané se domnívali, že nemluvil pravdu. Tvrdil totiž, že byl v koncentračním táboře z politických důvodů. Vykládalo se, že to byl jiný důvod. Je velmi těžko soudit, ovšem pravdou je, že v poválečné době mnoho lidí se snažilo těžit z hrdinství našich národních mu-

čedníků. Postupně byli odvoláni i ostatní a nahrazení volenými orgány.

Jedna z hlavních starostí byla škola. A zcela správně. Výuka českých dětí byla v době okupace zanedbána. Němci neměli zájem, aby bylo dostatek české inteligence, což také dokázali hned, když se dostali k moci v Československu uzavřením vysokých škol.

Na úseku školství dostala Moravice velmi schopného člověka. Byl to učitel Traxler Karel, který se dobrovolně přihlásil do pohraničí a vybral si Moravici. Přistěhoval se brzy po osvobození s celou rodinou - přesně dne 28.8.1945 z Domamil u Moravských Budějovic.

Okamžitě provedl zápis do školy a zjistil, že se zapsalo : 20 Čechů, 80 Němců a 5 ze smíšených manželství.

Vyučování zahájil 3. září 1945. Do té doby ale musel dát celou školu do pořádku. Co nezničila fronta, to zase poškodili nezodpovědní občané obou stran. Učebnice a pomůcky nebyly žádné. Přesto velkou obětavostí dosáhl včasného zahájení výuky.

Dopoledne učil české děti, odpoledne děti německých rodin. Učení nešlo kupředu a proto s povděkem přijal výnos nadřízených orgánů, ve kterém se říkalo, že školu budou navštěvovat děti pouze z českých rodin. O správnosti rozhodnutí nemusíme zajisté pochybovat.

Navíc ještě po celý měsíc října musel

učitel Traxler nastoupit vojenskou službu. Zastupující učitelka Eliška Mojžíšková z Kateřinek nastoupila až od 1. listopadu 1945. Učitelů bylo málo, jak také, když Němci zavřeli vysoké školy. A navíc se na pohraničí nikomu nechtělo.

Rodiny, které se do Moravice postupem času stěhovaly i s dětmi, měly vcelku problémy s těmi nejmenšími.

Proto obec poslala žádost na zřízení mateřské školy, žádosti bylo vyhověno. Jako učitelka MŠ byla do obce vyslana Bernarda Růčková z Nového Jičína. S umístěním školy problém nebyl. Za doby okupace byla zde rovněž mateřská škola a sice v budově čp. 15 v přízemí, nohaře měli sportelnu. Tak se znovu do těchto místností školka zavedla. Děti bylo celkem dvacet, správa mateřské školy podléhala pod národní školu.

V roce 1946 započal odsun Němců. Někteří začali vzpomínat, že v rodině měli Čechy a že se k Němcům nehlásili.

Ve většině případech nic nepomohlo. Transporty byly vypravovány pro tuto oblast z Vítkova. Soustředění v odborovém domě, kam je národní správci jejich bývalých úsedlostí a majetků odváželi potahy. Celkem byl odsun Němců z vesnice proveden na sedmkrát.

Rok 1947 začali noví majitelé již sami. Pokud zde byli ještě Němci, museli na polích a v chlévech pomáhat. Pro některé to byla zkouška,

jak budou umět samostatně hospodařit. Byly to perné začátky. Ještě k tomu byl pro zemědělce v roce 1947 velmi nepříznivý rok.

V tuto zimu bylo velké množství sněha. Ale jak už to tak bývá, v průběhu roku nebylo vláhy. Byl velmi suchý rok. Sedláci říkali, že už dlouho takové sucho nepamatují. Úroda byla velmi špatná, pro dobytek nebyla voda, studny byly prázdné, suché. Pro dobytek se musela voda vozit z Melče, ze skály v lese u Mladecka.

Vláda se snažila zemědělcům pomoci. Obec dostala pomoc finanční - asi 30 tisíc korun a nějaká umělá hnojiva. Podle vyprávění některých občanů / p. Mazur / předsedu strany v obci vykonával Grigárek František. Jeho nezodpovědností prý sedláci těch hnojiv dostali velmi málo, většinou sloužili jako zdroj pro získání pití skupiace lidí.

V obci byly všechny politické strany. V roce 1946 proběhly první volby, které vyhrála lidová strana.

Prvním předsedou MNV se stal Mareth Rudolf. V roce 1948 při únorových událostech, byla velmi bouřlivá schůze. Byl utvořen akční výbor Národní fronty, jehož předsedou se stal Grigárek František. Mareth Rudolf byl odvolán funkce předsedy MNV a do této funkce byl zvolen Mazur František. V roce 1950 byl to zase Sidek Jan, po něm Tvarůžka Jaroslav, v roce 1952

OKRES VÍTKOV

Legenda :

- plochy tečkované - obce z okresu Opava
- plochy vodorovně čárkované - obce z okr. Hranice
- plochy svisle čárkované - obce z okr. M. Beroun
- plochy šikmo čárkované - obce z okr. Nový Jičín

zvolen předsedou MNV. Tohoto zase vystřídal Koryťák a po něm opět žezlo obce držel Tvarůžka Jaroslav až do roku 1959.

I tajemníků měla Moravice dost. Do roku 1948 to byl Wilscher Rudolf, po r. 1948 Ausficír František, po dobu vojenské služby, kterou Fr. Ausficír vykonával v Trenčíně, byl tajemníkem Kuča Ladislav, potom újezdní tajemník Uvíra a zase Černín Jan z Melče. Po tomto meleckém občanu se rozhodla obec Moravice, že si zvolí tajemníka z místa. Byl zvolen Hendrych Karel, který však měl nějaké nesrovnalosti v daních a poplatcích. Na funkci tajemníka byl znovu zvolen Ausficír František, který do té doby pracoval jako polesný.

Od 1. ledna 1949 bylo u nás nahrazeno dosavadní zemské zřízení zřízením krajským. Vládním nařízením čís. 3/1949 Sb. byl v rámci Ostravského kraje vytvořen dnem 1. února 1949 z okrajových území okresů Opava, Hranice, Moravský Beroun a Nový Jičín nový okres Vítkov. Moravice jako okrajová obec okresu Opava připadla rovněž do okresu Vítkov. Okres Vítkov měl rozlohu 47.435 hektarů a žilo v něm tehdy 27. 160 obyvatel. Sídlem okresu bylo město Vítkov, který tehdy měl 3. 869 obyvatel.

Občané byli zvyklí jezdit do Opavy a neradi se smířili se změnou na vítkovský okres. Ovšem postupem času si zvykli a byli raději, protože Vítkov byl malým, ale dobrým okresem.

Počty obyvatel rostly, v roce 1947 byla Moravice obsazena absolutní většinou českým lidem. V obci byli pouze malé výjimky Němců, nebo smíšených manželství. V roce 1947 čítala Moravice celkem 441 osob.

Pro zajímavost přirovnání s několika čísly v minulosti Moravice. Není to jen na přirovnání tohoto roku, ale zajisté tato čísla budou sloužit k různým přirovnáním i později:

- Rok 1834 - v obci je 78 domů a 794 obyvatel
- Rok 1921 - v obci je 603 obyvatel, z toho 17 Čechů
- Rok 1930 - v obci je 543 obyvatel, z toho 14 Čechů. Ve zpravodaji Vítkovsko jsem ale našel statistický přehled, že v Moravici v tomto roce bylo 187 domů a 899 obyvatel.
- Rok 1939 - v obci je 525 obyvatel
- Rok 1946 - 401 obyvatel, již bez Němců, kteří byli odsunutí
- Rok 1947 - počítáno ke konci roku, to znamená, že v tomto roce došlo patrně k většímu odlivu - 334 obyvatel
- Rok 1955 - v obci je 411 obyvatel, domů 133. Prírůstek o plných 20%.
- Rok 1963 - v obci je 336 obyvatel, počet domů se zmenšil na 104.

Statistická čísla obyvatel i domů jsou velmi nespolehlivá, protože jsou z různých pramenů. Například fara uvádí v r. 1947 441 obyvatel, ale okres Vítkov v r. 1946 401 obyv. a 1947 334 obyv.

Opsal jsem si na faře jména rodin, kteří v Moravici bydleli již v roce 1947. Farář uvádí, že tito již bydleli zde v r. 1945, což není možné, protože např. Rumunští reemigranti se přistěhovali mnohem později. Budeme tedy počítat s rokem 1947 :

Jméno	Děti	Č.p.
Slezané :		
Anders Arnošt a Berta	2 děti	136
Ausficír Josef a Terezie	2 děti	86
Bogdanov Konst. a Marie		109
Bogdanová Hermína		110
Bogdanová Marie		109
Dvořák František		58
Fišer Adolf a Bohuslava	6 dětí	56
Fišer Jan a Emilie	6 dětí	42
Gajdác Jan a Františka	2 děti	18
Gold Augustin a Ema		143
Hendrych Frant. a Štěpánka	3 děti	125
Hendrych Karel a Otilie	6 dětí	22
Holas Antonín a Ilsa	3 děti	117
Hošek František		9
Hoza Emil a Marie		139
Hruschka Štěpán a Anna		24
Jašek Leopold a Hedvika		113
Jedlička Anselm a Hedvika	3 děti	40
Keřtovský Jan		85
Kremser Jan a Alžběta	8 dětí	107

Krennová Františka		139
Lhotský František a Amalie	4 děti	126
Marethová Františka		105
Mareth Rudolf a Aurelie	2 děti	105
Mazur František a Alžběta	3 děti	5
Míček Boris		107
Mikeska Frabtišek		113
Nolendová Irma	1 dítě	26
Nedbálek Jaroslav a Hedvika	1 dítě	26
Nemčík Antonín a Žofie	6 dětí	59
Onderkova Božena		82
Phillip František a Berta		113
Polách Dobromil a Anna	4 děti	17
Pyš Lubomír a Anna	1 dítě	3
Proske Pavel a Emilie		147
Raabová Angela		94
Režnar Jan a Kateřina	2 děti	13
Rucký Ignác a Antonie	5 dětí	122
Schindler Rafael a Žofie	1 dítě	9
Smetana Josef		117
Schindtová Anna	1 dítě	110
Šporek Josef a Albína	3 děti	36
Stuchlíková Antonie	4 děti	48
Stružík Rudolf a Anna	3 děti	119
Světlík František a Viktorie	8 dětí	95
Tvarůžka Jaroslav		46
Vajman Jan a Marie	3 děti	76
Vaněk Karel a Anežka		102
Vícha Karel	2 děti	39
Volný Josef a Marie	4 děti	28

Wilscher Rudolf a Filomena		121
Židek Josef		90
Židek Václav		90
Židková Anežka		82

Slováci :

~~Janneta~~

Broško Jan a Marie	3 dětí	81
Dudík Juraj a Karolina	1 dítě	85
Hekman Jiří		100
Sedláčik Václav a Alžběta	2 děti	100
Sedláčiková Alžběta	2 děti	100
Putko Josef a Marie	8 dětí	89-90
Strauch Michal a Anna	3 děti	129

Valaši :

Janota Antonín a Anna		75
Janotová Františka		75
Kneblíková Marie		61
Kneblík Jaroslav a Anna	4 děti	61
Kovaříková Anna		73
Mikuš František		72
Laža Jan a Rosálie		55
Popelka Ludvík		73
Zajíček Pavel		55
Zeman Jaroslav a Marie	2 děti	6

Hanáci :

Bureš František a Františka	3 děti	79
Čechák Josef a Josefa	3 děti	51
Hrbáček Rudolf		40
Gregárek František a Antonie	3 děti	80
Trávníček Josef a Marie	2 děti	112
Trávníček Vratislav a Ludmila	1 dítě	20

Vrána Jaroslav		112
Vysloužil Pavel a Marie	6 dětí	45

Rumunští reemigranti-Slováci :

Bejdáková Antonie	3 děti	
Bejdák Josef a Anežka	5 dětí	91
Bejdák Josef a Charlota	1 dítě	91
Bejdák Karel a Anežka	2 děti	101
Bejdák Pavel a Anna		91
Bejdák Petr a Anna	1 dítě	32
Kliment Josef a Charlota	1 dítě	98
Kliment Ondro a Marie	2 děti	62
Koryťák Jan a Marie	1 dítě	70
Koryťák Karel a Anna	1 dítě	
Sabov Demeter a Terezie		17
Marong Josef a Anežka		

Volynští Češi

Klaban Antonín a Marie	1 dítě	106
Klabanová Kateřina		70
Klaban Miroslav a Slavěna	1 dítě	70
Knob Alexandera Emilie		52
Knob Josef a Vera	1 dítě	53
Knob Josef a Vera	2 děti	102
Kočina Josef a Ludmila	2 děti	96
Najman Josef a Libuše		106
Zajíček Vladimír a Aloisie	2 děti	74
Najman Josef ml. a Emilie	1 dítě	83
Studený Vladimír a Helena	2 děti	96
Syruková Anna	1 dítě	124

Poláci :

Butýnský Vladimír		105
Jedlička Evald		105
Voscyna Stanislav		105

Kraus Josef a Elfrida	1 dítě	147
Wemmer Karel a Anna	1 dítě	146

Ostraváci :

Adámek Alois a Marie	2 děti	1
Hardyn Antonín a Alžbeta	3 děti	23
Kuča Jindřich a Anna		83
Kuča Ladislav a Marie	2 děti	83
Patylová Ludmila		99

Hlučínáci :

Bočková Hedvika	1 dítě	
Kopůnek Lukáš a Zdenka	3 děti	99
Sciernoch Pavel		105
Bajek Julius		42
Buhlová Uršula		46
Čermák Augustin a Voršila	1 dítě	

Učitelé :

Traxler Karel a Hilda	2 děti
Srkala Josef a Miluška	

Farář :

Vraník Alois

K upřesnění příchodu Bejdačových a ostatních rumunských reemigrantů dávám datum podle přihlášky trvalého pobytu :

většina se přistěhovala dne 6.9.1947, takže data na faře jsou až z konce roku 1947 a ne z r. 1945 jak píše farář Vraník.

V období před rokem 1950, tedy v období, kdy se v Moravici ještě hospodařilo soukromě, byla půda na moravickém katastru rozdělena takto :

orná půda	551 - 51 - 82 ha
louky	113 - 75 - 90 ha
zahrady	8 - 88 - 18 ha
pastviny	7 - 89 - 59 ha
lesy	388 - 47 - 18 ha
zastavená plocha	8 - 24 - 35 ha
neploďná	1 - 01 - 16 ha
cesty, vody a pod. . . .	30 - 10 - 75 ha
Katastr celkem	1.109 - 88 - 89 ha

Na této výměře se podílelo celkem 93 majitelů, obec Moravice / sportovní hřiště, hřbitov, pole, louka /, Lesní závod Vítkov a ČSSS.

O přidělování role byl velký zájem, některé rodiny měly již větší děti, to znamená, že pracovní síly vlastní měly zajištěny. Někteří se nechtěli spokojit s přidělenou plochou a žádali po MNV přidělení další půdy. Důvody se vždy našly.

Obec získala majetek následovně :

Konfiskací podle dekretu 12/45 Sbírky bylo získáno celkem	1.054 - 03 - 96 ha
Konfiskací podle dekretu 108/45 Sbírky	5 - 40 - 96 ha
Český majetek	48 - 71 - 08 ha
Směnou získána půda	1 - 72 - 89 ha

Uvedených 48 ha půdy jako český majetek neznamená, že v Moravici byli Češi tak bohatí. Je to půda, kterou vlastnili Češi bydlících ve Lhotce, nebo v Životských Horách. Pole byla na moravickém katastru, proto vedena později u MNV Moravice.

Uvádím někteří majitelů, kteří obdělávali půdu v Moravici. Nejprve několik, kteří měli přiděl půdy nad 10 hektarů. Ve výměře je uvedena celková plocha zem. závodu :

Ausficír Kxaxx Jos.	9 - 20 - 92 ha
Bogdenov Konstantin	12 - 05 - 15 ha
Čechák Josef	12 - 83 - 62 ha
Fišer Jan	13 - 61 - 07 mha
Fišer Adolf	13 - 03 - 36 ha
Kliment Antonín	11 - 65 - 96 ha
Gajdác Jan	11 - 21 - 89 ha
Jedlička Anselm	14 - 54 - 00 ha
Jašek Leopold	17 - 17 - 16 ha
Knob Josef č. 53	11 - 82 - 16 ha
Knob Josef č. 102	13 - 37 - 60 ha
Klaban Antonín	14 - 53 - 80 ha
Mazur František	11 - 24 - 77 ha
Mareth Rudolf	12 - 14 - 71 ha
Němčík Antonín	12 - 98 - 33 ha
Polách Dobromil	12 - 21 69 ha
Štrauch Michal	10 - 49 - 11 ha
Trávníček Vratislav	12 - 90 - 23 ha
Trávníček Josef	13 - 68 - 20 ha
Zeman Jaroslav	12 - 83 - 03 ha

A někteří z drobných a středních rolníků :

Adámek Alois	4 - 46 - 14 ha
Hošek František	5 - 32 - 01 ha
Hendrych František	1 - 99 - 10 ha
Kliment Ondřej	5 - 35 - 61 ha
Nedbálek Jar.	- - 78 - 81 ha
Režnar Josef	- 14 - 33 ha
Syruková Anna	2 - 13 - 61 ha

Okrajová pole patřila lhoteckým a ze Životských Hor. Rovněž tito měli pole nejvýše do 1 hektaru.

Je nutné podotknout, že výměry polností jsou stanoveny již po technické úpravě polí. Dříve měli noví osídlenci v držení daleko více polí, jako např. Jašek Leopold, Trávníčkové a pod. Hospodářsko technickou úpravu polí prováděl v Moravici nějaký inženýr Košťuk, původem Rus.

Obec žila v tuto dobu ve velkém vzruchu. Snaha většiny byla získat pokud možno nejlepší pole a hlavně co nejvíce. Jeden podezíral druhého, že inženýra podplatil, protože dostal o nějaký hektar více, nebo lepší úrodnější pole. U občanů se projevovala snaha získat největší majetek v polnostech, hlavně u těch, kteří měli větší rodinu, odrostlé děti, nebo příbuzných.

Mládež byla proto i rodiči a jejich snahou po obdělání půdy nucena ve vesnici pracovat. Do průmyslu nikdo neodcházel. A když se prováděl okresními orgány nábor do průmyslu, kde v tuto dobu byl citelný nedostatek pracovních sil na obnovu hlav-

ně těžkého průmyslu, nesetkal se s takovým výsledkem, jakým by byl asi o deset let později.

Mládeže bylo v obci hodně. Potvrzují to hlavně děvčata v té době svobodná a vzpomínají, jak se vždy vytancovaly, že sál byl plný mladých chlapců.

Toto období se hlavně charakterisuje velkým zájmem o veřejnou práci a to nejen u dospělých, ale také u mládeže. Bylo to období, kdy každý byl plný revolučnosti, žilo se ještě ve vzpomínkách na druhou světovou válku, na různé bolesti z dob okupace, na slavné chvíle porážky fašismu a šťastnou dobu osvobození. Všechny akce, které se prováděly v obci, byly prochnuty vlasteneckým cítěním. Vždy byla vyvěšena vlajka ČSR a vzpomínkové večery k oslavám různých výročí byly hojně navštěvovány. Ve školní kronice popisuje učitel Traxler, že těchto oslav se zúčastňovalo i 170 lidí z obce!

Mládež se scházela v kulturním domě, který byl nazván Dům mládeže. Jedná se o budovu v r. 1960 zdemolovanou, která stála vedle fojtství. Byla tam knihovna, schůzové místnosti i sál.

Mezi mládež často chodil učitel Traxler a Srkala i se svými manželkami a byli duchem všech pořádajících akcí. Hlavně Traxler byl člověk obětavý a k mládeži měl dobrý poměr. Manželka učitele Srkaly Miluška nacvičovala Českou Besedu a různé jiné tance. Učitel Traxler byl muzikant a při nácvicích hrál.

S nacvičenými tanci vystupovala mládež u různých příležitostí. Ať již to bylo kácení máje, nebo například v roce 1950 byl v obci na pile velký Majáles, při dožínkách, které byly obzvlášťslavnostné. Dožínky byly záležitostí celé vesnice. Muži a chlapci ze zemědělských úsedlostí měli vždy osedlané koně, fábory pěkně ověncené, ženy byly v krojích, v průvodu nechyběla státní vlajka.

Dožínkových slavností se zúčastňovaly i okolní obce, hlavně občané z Melče. Zase na koních a v krojích. Moravičtí zase Melči opláceli účast na meleckých dožínkách.

Byla to doba radostná a velmi rádi tehdejší omladina na ni vzpomíná.

Velmi dobrý ochotnický soubor byl v Moravici, který pod vedením učitelů sebral i dvě představení za rok. Organisovaly se taneční zábavy a to v daleko větším počtu než dnes.

Koncem roku 1948 odešel z vesnice učitel Traxler. Odstěhoval se do Vranova nad Dyjí. Během svého působení udělal v obci velký kus práce. Jiný nemá takové výsledky za několikrát delší dobu své činnosti. Uměl si udělat čas pro rodinu, měl tři děti, manželku, školu i veřejnou práci v obci.

Učitel Srkala se svou manželkou převzal řízení kulturně osvětové práce a vcelku se mu rovněž dobře dařilo.

Svaz mládeže v Moravici byl velmi aktivní. Jako instruktor docházel člen OV Svazu mládeže s.

Konvička z Nových Lublic. Zvláště aktivní byla svazácká organizace na pile. Bylo to znát na celém dění v obci, které mládež silně ovlivňovala.

U příležitostí výročí osvobození, upálení Mistra Jana Husa se vždy pálily vatry. Hraniče se nakládla na nejvyšším bodě obce na Hůrce, aby bylo oheň vidět daleko. U vatry se zpívalo a vždy se zde sešla celá vesnice.

Několik slov k zásobování v obci :

V roce 1945 byl v obci obchod s potravinami, řeznictví a hospoda.

Obchod byl umístěn na čp. 21, říkalo se na "~~Kant~~ Kreutzovém ". Obchodnice byla Onderková Božena, později provdaná Šebestová. Zde byl obchod až do roku 1946, kdy v druhé polovině tohoto roku byl přemístěn na dnešní místo, stejně tak i obč. Šebestová stále na obchodě je.

Řeznictví bylo na původním místě jako dnes. Prvním řezníkem byl nějaký Vašek, později Tvarůžka Jaroslav.

Hostinec obhospodařoval Kuča Jindřich.

Poválečné období vyznačující se nedostatkem zboží byl i v obci.

Rovněž bylo obnoveno pekařství a to na čp. 9 - Schindler Rafael, zde pracoval Hošek František, který si vzal dceru majitele - Margitu a tím pekárnu a malou zem. úsedlost vyženil.

Pekárna byla uzavřena až v r. 1959.

Moravice patřila až do vzniku vítkovského okresu správně pod Opavu. Jako okresní město, by-

la Opava cílem občanů při různém úředním i osobním jednání.

S dopravou byly potíže. Místo autobusů, které v současné době spojují Moravici s okolními obcemi a městy Vítkov a Opava několikrát denně, jezdil tehdy občan Onderka se starou Tatrou, kterou mu přizpůsobil Šustek z Oder na dvanáctisedadlové vozidlo, které se stalo přepychovým dopravním prostředkem našich občanů do Opavy a zpět. Leckterá vesnice Moravici tento dopravník záviděla.

Onderka své vozidlo musel šetřit, protože už sjezdil mnoho kilometrů silnic naší republiky. Předtím jezdil na trati Odry - Opava.

Proto se do Opavy z Moravice jezdilo jen dvakrát týdně - v pondělí a čtvrtek, kdy byly v Opavě úřední dny. Bylo to však pohodlné, poněvadž jízdní řád neměl a čekalo se i na posledního opozdilce. Zkrátka se domluvili sraz a hodina odjezdu. Šofér počkal až se všichni sešli a jelo se zpět do Moravice.

Tak se jezdilo až do roku 1947. V případě, že někdo potřeboval jet do Opavy častěji, nebo v jiné dny než pondělí a čtvrtek, musel jít pěšky do Litultovic na zastávku a potom vlakem do Opavy.

Ti kdož měli kone, jezdili brýčkou koňmo.

Rok 1950 se vyznačoval hlavně přesvědčováním rolníků ke vstupu do Jednotného zemědělského družstva. Prvním iniciátorem byl občan Mareš Rudolf.

K němu se přidali rodiny Bogdanova, Polácha, Štraucha. Tito byli komunisté. Jim na pomoc v přesvědčování a získávání dalších rolníků přijížděli pomáhat různí aktivisté a členové OV KSČ a ONV tehdejšího okresu Vítkov.

Byla to velká kampaň. Společnému hospodaření projevovala velká část občanů nedůvěru. Chtěli sami hospodařit, každý být panem na vlastním gruntě. Chtěli být sedláky.

Přesto většina zemědělců na základě argumentů, na základě vlastního rozhodnutí do družstva vstoupila.

Nedá se to jen několika slovy napsat a tuto dobu hodnotit. Těm, kteří pracovali na utvoření JZD, kteří počínali tvořit nové dějiny vesnice, zasluhují skutečné uznání a obdiv. Byla to tvrdá doba pro funkcionáře, kteří za svou práci a snahu dát vesnici něco nového, odstranit dřinu, dostávali různých nadávek a nenávisti. Byly to dlouhé večery i noci, které museli obětovat pro celou věc. A byla korunována úspěchem.

V roce 1950 byl ještě vytvořen přípravný výbor k založení JZD.

A dne 15. února 1951 bylo na první členské schůzi schváleno založení družstva.

V přípravném výboru byli : Štrauch Michal, Mareš Rudolf, Bogdanov Konstantin, Polách Dobromil a Putko Josef.

Prvním předsedou družstva byl zvolen Polách Dobromil, agronomem Bogdanov Konstantin, skladní-

kem Strauch Michal a účetním Mareth Rudolf.

Ani jeden neměl v těchto funkcích zkušeností. Pouze počáteční elán, který jak se později ukázalo nestačil.

Navíc členové družstva se mnoho nesnažili povznést hospodářství a čekali pouze na slíbené odstranění dřiny a na blahobyť. To byly totiž nej-použitelnější argumenty při přesvědčování občanů do družstva.

Družstvo živořilo a tak v roce 1954 nastalo hromadné vystupování z družstva. Vystoupili například zemědělci : Knob Josef ze 102, Knob Josef z 53, Zajíček Pavel, Trávníčkové obá, Stružík Rudolf, Studený Vladimír, Sídková Antonie, Broško Jan, Vícha Rudolf, Volný Josef.

To se již Moravice nemohla chlubit velkým počtem ládeže na zemědělských úsedlostí. Právě naopak. Nastal čas, kdyby se mělo z obce utéci, protože bylo nebezpečí uvíznout v družstvě a tam se nikomu nechtělo. Byly zkušenosti z prvního období hospodaření družstva.

Ovšem soukromě se již také tak nedařilo jak předtím. Za určitou dobu začali zemědělci znovu uvažovat o vstupu do JZD.

K tomu se přidala zase přesvědčovací kampaň organizovaná stranickou organizací i místním národním výborem. Zvláště aktivní v tuto dobu byl tajemník MNV s. Ausfícir František.

V roce 1957 byla utvořena komise za zástupců OV KSČ, ONV a místních funkcionářů, za

účelem přesvědčování zbývajících majitelů zemědělských úsedlostí k vstupu do JZD.

Celkem jich bylo ještě 26, včetně drobných zemědělců.

K 1. srpnu 1957 se podařilo získat všechny zemědělce do JZD, případně u těch menších jen k vnosu půdy do JZD. Tedy celá vesnice socialistická - celá vesnice v Jednotném zemědělském družstvu. Již nebyl ani jeden zemědělec soukromě hospodařící.

Touto akcí bylo získáno celkem 226,80 ha půdy a tuto vnesli následující zemědělci :

Adámek Alois č. 1	4,31 ha
Mazur František č. 5	13,95 ha
Hošek František č. 9	5,44 ha
Režnar Jan č. 13	13,77 ha
Šporek Josef č. 36	12,02 ha
Volný Josef č. 38	13,74 ha
Vícha Rudolf č. 39	9,87 ha
Sidková Antonie č. 47	9,72 ha
Knob Josef č. 53	9,34 ha
Zajíček Pavel č. 55	9,26 ha
Nemčík Antonín č. 59	12,69 ha
Kliment Ondřej č. 63	7,15 ha
Rapčan Juraj č. 70	1,98 ha
Rucký Josef č. 73	5,83 ha
Broško Jan č. 81	9,34 ha
Bejda Josef č. 91	7,73 ha
Světlík František č. 95	12,23 ha
Studený Vladimír č. 96	10,92 ha
Sedláček Josef č. 106	14,50 ha

Stružík Rudolf č. 119	12,03 ha
Hendrych František č. 125	1,91 ha
Lhotský František č. 126	11,96 ha
Jamer Josef č. 128	11,37 ha
Koryťáková Anna č. 130	1,84 ha
Syruková Anna č. 124	3,04 ha
Nedbálek Jaroslav č. 26	0,88 ha

Při opětovém vstupu některých zemědělců nastaly různé komplikace s vnosem, původním vyúčtováním a pod. Všechno se vyřešilo, slíbilo i to, že nemusí dávat plný stav pracovních sil, že si mohou ještě sami sklídit, že musí vrátit půjčené obilí, brambory sousedovi a pod. Komise často svou povinnost si zlehčila, jen aby všichni vstoupili a mohli nahlásit splnění úkolu.

To se odrazilo hned v prvním období. JZD nestačilo s pracovní morálkou některých svých členů a nedostatkem pracovních sil zajistit obdělání polí a zvyšovat výrobu.

První roky byly naprosto stejné, jako období po založení družstva.

Každý chce z vesnice utéci. Hledají se skulinky, průchody k úniku do města. Moravice se vyliňuje. Vesníci opouští Trávníčkovi, jeden úplně, druhý jen grunt, Němčík, Šporek a další. Kdo bude na půdě pracovat, na té půdě, která při tvoření HTÚP se nedostávala? Tehdy měl každý druhý zemědělec málo přidělených polností a měl obavu, že rodinu neuživí. Proč dnes všichni utíkají od zdroje obživy? Uživí nám jen město-bez rolníků?

Byla to věc svědomí každého z místních

zemědělců. Pokud se to jen podařilo, nechal souseda na holičkách, pole nechal pro JZD a jen pryč z obce.

Kdo vydržel je možno dnes, v době kdy se kronika píše, dobře rozeznat. Neutekli od půdy, která byla vždy dobrou živitelkou těch, kteří na ni uměli pracovat a kteří půdu měli rádi. Bez lásky se nedá ani nádeničit, ne tak hospodařit.

Byla to velká zkouška. Peněz na výplatu odměn nebylo třeba i po tři měsíce, doplatky vůbec žádné. Vedoucí funkcionáři se učili samostatně vést takový velký kolos, jakým družstvo již bylo. A toto učení, období nedostatku odborníků, kvalifikovaných sil, bylo zapláceno draho.

Mnohé rodiny v družstvu museli živořit. Větší pozornost se zaměřovala na záhumenky, protože tyto příjmy byly jistější. Mezi lidmi byla nespokojenost, nevraživost.

Lidé odcházeli a přicházeli noví občané. Lidé si nevěřili a vesnice nežila společně.

Obrat hospodaření družstva nastal od roku 1958, kdy nastoupil do funkce předsedy JZD Blažej Josef z Velkých Heraltic, zkušený zemědělec. Do obce přišel nový učitel Jiří Hon, velmi dobrý komunista, obětavý člověk a účetní Kopřiva Josef.

Ale o této době píše již kronika, kterou započal psát rokem 1959 Hon Jiří a po něm další místní kronikáři.

Měl bych se zmínit ještě o některých zajímavostech Moravice.

Moravice a okolí nebylo jen zemědělství. Střední tok řeky Moravice je centrem moravické břidlice, která sloužila a slouží jako břidlice pokrývačská. Význačnější naleziště v našem okolí byla : Čermná, Klokočov, Lhotka, Melč, Mokřinky, Nové Těchanovice, Nová Zálužná, Zálužná, Staré Oldřůvky, Svatoňovice a také Moravice.

Po druhé světové válce se těžila břidlice ještě v Čermné, Nových Těchanovicích a Svatoňovicích. V současné době se těží pouze v Nových Těchanovicích, v dolech Mezi Zálužnou a N. Těchanovicemi.

Nikde však nebyla břidlice vytěžena a její zásoby čekají na využití v budoucnosti. Svého času byla i důležitým vývozním artiklem do ciziny. Bude nutno s těžbou a provozem v dolech počítat. Těžba však musí být zmodernisována a zastaralou ruční výrobu, kterou se těží i dnes, nahradit strojním zařízením.

Dle odborné literatury jsou v Moravici zašlé doly na moravickou břidlici : kalcit, křemen, limonit, / též okr/, manganové dendrity a pyrit.

Tyto doly se nacházely v prostoru mezi Mokřinkami a Moravicí. Když jdeme Mošovskou cestou do Mokřinek a Janských Koupeří, po levé straně se zvedá vysoká halda břidličného kamene. V prostoru tak zvané Zadní Krahujce narazíme při procházení na řadu býva-

valých povrchových těžních dolů břidlice. I dnes tvar a zachovaný povrch nenechá nikoho na pochybách, že se zde břidlice těžila.

Až do našich katastrů zasahuje pohoří Nízkých Jeseníků. Projevuje se to nejen drsnějším podnebím, ale je to poznat pohledem. Jedeme-li již od Opavy rozprostírá se nám hezký pohled na táhnoucí se pohoří jižně od Opavy. Z našich kopců zase vidíme krásnou rovinu uprostřed ní se rozkládá Bílé město - Opava.

Na vítkovsku je několik vyvýšenin. Jsou to :

Červený kopec	749 metrů	j. od Guntramovic
Horka	603 metry	z. od Klokočova
Novolublický vrch	569 metry	z. od M. Lublic
Hůrka	567 metrů	j. od Moravice

Okolí je zde krásné a právem se stává vyhledávaným místem pro zotavení pracujících z měst, Opavy a Ostravy.

Uplynulo již dvacet let, od doby kdy začalo osídlování Moravice v roce 1945 a dobou, kdy píše řádky této kroniky. Mnoho věcí se změnilo a mnoho Moravice musela unést. Byly to chvílky radostné, mezi které patří i doby prvního osídlování, kdy lidé zde nacházeli nové domovy, radost z dětí, radost z dobře vykonané práce, nebo i návštěva Moravice předsedou Národního shromáždění Jožou Davidem, byly to ale i doby, na které Moravice nerada vzpomíná, i když často musí, ať už to bylo velké sucho roku 1947, špatné doby začí-

najícího hospodaření zemědělského družstva, které ovlivnilo životní úroveň mnoha zemědělců, nebo velký požár domu čp. 101, od kterého vyhořel i kostel, který hrozil zachvátit celou vesnici a jen obětavou prací občanů a osmnácti požárních sborů včetně Ostravy se podařilo utlumit nebezpečný živel. Rovněž mezi nepříjemné věci dosti typické pro Moravice je velké stěhování občanů, což se projevuje i dnes.

Přes všechny těžkosti Moravice žije a žije stále spokojenějším životem. Jsem přesvědčen, že za pomoci státních orgánů se naše pohraniční oblast dočká své doby. Že ne, jak tomu bylo i v historických dobách se lidé stěhovali do níže položených oblastí, kde je život přece jen snadnější, více pracovních příležitostí. Že přímo zde v těchto lesích bude jednou pracovní příležitost pro všechny občany, že se nebude muset za prací dojíždět a stěhovat.

Zdejší lidé si toho plně zaslouží. Je to lid dobrý, pracující, když, jako v každé obci se výjimky najdou.

Těmito řádky končím i psaní této kroniky. Pracoval jsem na ní velmi rád a se zájmem. I když dát dohromady tuto kupu listů nebylo vždy jednoduché a vyžádalo si dlouhého času. Ale uznání moravických občanů, kteří již čtli některé stati, nebo i celou práci, mě pomáhalo, protože jsem věděl, že to není práce zbytečná a že i v budoucnu bude platná při badání minulosti obce.

V kronikách je také pravidlem, že kronikáři uvádějí o sobě nejbližší data a podrobnosti.

Jmenuji se Hložek Oldřich, narozený dne 7. listopadu 1932 v Kroměříži. Jsem ženat, v současné době máme dva kluky. Manželka je učitelkou na devítileté škole v Melči. Do Moravice jsem přišel po reorganizaci v roce 1960. Před tím jsem pracoval jako politruk na okresním výboru Svazarmu. Při volbách v roce 1960 jsem byl zvolen tajemníkem MNV, rovněž tak o čtyři rok později. Práce v Moravici mě těší, dojíždím autobusem, často pěšky.

Mým nástupcům odkazuji : snažil jsem se v kronice uvádět jen fakta, která jsem měl podložena literaturou, nebo vyprávěním více osob. Opatrujte tuto kroniku, je v ní hodně práce nejen kronikáře, ale všech pokolení, které historii Moravice tvořili. Kdo historii Moravice zná, je hrdý, že zde bydlí, nebo že zde působil. Seznamujte proto další pokolení, hlavně mládež s bohatou minulostí jejich předků.

Nechť vzkvétá naše krásná slezská zem a lid, aby si hroudu slezské země vážil, jak to píše ve své básni "Věno" spisovatel této země Fran Směja.